

**Záverečná správa z tretieho
KOMUNITNÉHO PLÁNU
SOCIÁLNYCH A SÚVISIACICH
SLUŽIEB MESTA RUŽOMBEROK
(2018 – 2022)**

Dôvodová správa

Komunitný plán sociálnych a súvisiacich služieb mesta Ružomberok, bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva dňa č. 169/2018 bol dňa 27. júna 2018 ako strednodobý dokument mesta, ktorý mal prispieť k rozvoju a riadeniu sociálnych služieb. Dokument, ktorý vznikol aktualizáciou KPSS pre roky 2015 – 2017, bol vypracovaný na obdobie štyroch rokov 2018 -2022, v súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb a zároveň nadväzoval na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Ružomberok na roky 2015 – 2022 (uznesením č. 125/2015 dňa 8.7.2015).

Vyhodnotenie Komunitného plánu sociálnych a súvisiacich služieb Mesta Ružomberok na roky 2018-2022.

V zmysle zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb („ďalej KP SS“) na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Komunitné plánovanie definujeme ako činnosť, pri ktorej sa hľadajú možné spôsoby riešenia na dosiahnutie vytýčeného zámeru, určujú sa predpokladané termíny, náklady, ale i predpokladané príležitosti a možné ohrozenia.

Mesto Ružomberok začalo s prípravou tvorby Komunitného plánu sociálnych a súvisiacich služieb v septembri 2010, keď Mestské zastupiteľstvo v Ružomberku na svojom zasadnutí dňa 22.9.2010 schválilo plánovanie sociálnych služieb na území mesta Ružomberok metódou komunitného plánovania v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

Keďže KP SS určuje potreby rozvoja sociálnych služieb pre svojich občanov, od začiatku procesu plánovania pracovali pracovné skupiny, ktoré boli ustanovené podľa jednotlivých cieľových skupín obyvateľstva: 1. Deti, mládež a rodina; 2. Občania v prechodnej kríze; 3. Občania so zdravotným znevýhodnením; 4. Občania ohrození závislosťami; 5. Etnické menšiny a osoby bez prístrešia; 6. Seniori.

Prvý komunitný plán bol na obdobie dvoch rokov 2010 - 2012. Následne v roku 2013 nastala fáza vyhodnotenia jednotlivých cieľov a opatrení, ako aj vyhodnotenia efektivity celého procesu KP SS na území mesta. V procese poslednej fázy prvého komunitného plánovania došlo k vytvoreniu organizačnej štruktúry riadenia procesu plánovania 2. Komunitného plánu sociálnych a súvisiacich služieb mesta Ružomberok na roky 2015 – 2017.

3 KP SS bol spracovaný na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom boli zohľadnené miestne špecifiká a potreby občanov v oblasti sociálnych služieb. 3.

Komunitný plán sociálnych a súvisiacich služieb mesta Ružomberok na obdobie rokov 2018 – 2022 nadväzoval na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Ružomberok na roky 2015 – 2022, schválený uznesením MsZ č. 125/2015 zo dňa 8. 7. 2015.

Komunitný plán mal stanovené ciele a priority rozvoja sociálnych služieb, ktoré mapovali všetky verejné, súkromné a dobrovoľné subjekty z hľadiska aktivít, smerujúcich k naplneniu vytýčených cieľov.

3. KP SS bol vypracovaný na obdobie rokov 2018 – 2022 a predstavoval tzv. strednodobý strategický dokument, ktorý bol schvaľovaný mestským zastupiteľstvom a bol spracovaný v súlade s požiadavkami zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

Obdobie rokov 2018 a 2022 bolo pre sociálne služby veľmi náročné z dôvodu nového prenosného respiračného ochorenia spôsobeného koronavírusom (COVID-19). Od 6.3.2020 boli poskytovatelia sociálnych služieb vyzvaní Regionálnym úradom verejného zdravia („ďalej RUVZ“) na zabezpečenie zákazu styku klientov s verejnosťou. Od 9.3.2020 boli zatvorené nielen všetky školy ale aj zariadenia sociálnych služieb. V súvislosti s narastajúcimi počtami nakazených schválila Vláda SR vyhlásenie núdzového stavu pre oblasť zdravotníctva. Aj v roku 2021 pokračovala mimoriadna situácia súvisiaca s pandémiou COVID-19, ktorá výrazne ovplyvnila fungovanie a činnosť zariadení sociálnych služieb, terénnych sociálnych služieb aj denných centier. Z dôvodu nečinnosti záujmových organizácií, občianskych združení či neziskových organizácií boli mestom pre sociálnu oblasť poskytnuté len minimálne dotácie na ich činnosť.

Keďže v tomto období rokov 2020 -2021 nebolo možné naplňať niektoré opatrenia, tieto budú zaktualizované a po vyhodnotení celého KP SS budú navrhnuté nové postupy ich naplnenia, ktoré sa prípadne prenesú do nového KP SS na ďalšie obdobie.

KP SS Mesta Ružomberok na roky 2018 - 2022 je rozdelený už len na štyri cieľové skupiny a ich potreby, čo v konečnom dôsledku vyústilo do 13 cieľov a 31 opatrení.

Ciele a opatrenia pracovnej skupiny 1 – Deti, mládež a rodina

CIEĽ 1.1 Podporovať, rozširovať a udržať služby krízovej intervencie		
CIEĽ	OPATRENIA	VYHODNOTENIE
1.1. Podporovať, rozširovať a udržať služby krízovej intervencie	1.1.1 Podporiť vznik núdzového bývania a domova na pol ceste v meste Ružomberok.	Splnené: zriadené nové Centrum pomoci Dorka / Pod skalami pozostáva z domova na pol ceste a zariadenia núdzového bývania – útulku pre mladých dospelých mužov. Účelom je poskytovanie komplexnej sociálnej starostlivosti osobám, ktoré sa nemajú kam vrátiť a nemajú zabezpečené bývanie.
	1.1.2 Prevenčia sociálnej izolácie deti a rodín ohrozených závislosťami.	Splnené: rôzne aktivity boli a naďalej sú zamerané na poskytovanie pomoci deťom ohrozeným závislosťami, ako aj ich rodinám prostredníctvom NDCPaR - RK PREROD, čím sa skvalitňuje ich prirodzené prostredie. Realizovali sa koordinačné stretnutia subjektov pracujúcich s rizikovými skupinami deti, mládežou a rodinu na území mesta. V rámci činnosti NDCPaR, ktoré aktívne pracovalo s klientmi aj počas pandemického obdobia, najmä formou on-line a telefonického kontaktu, výchovno-rekreačných a rekreačných aktivít vo vonkajšom prostredí v menších skupinkách sa uskutočňovala prevencia sociálnej izolácie detí a ich rodín a zabraňovalo sa prehĺbovaniu osobných, psychických a sociálnych problémov týchto obyvateľov.
	1.1.3 Zlepšiť podmienky pre výkon terénnej sociálnej služby.	Splnené: Terénni soc. pracovníci riešili špecifické situácie problémových jednotlivcov, rodín a komunity poskytovaním poradenstva, pomoci pri zabezpečení základných potrieb pre občanov v nepriaznivej sociálnej situácii, poskytovali základné, odborné aj špeciálne sociálne poradenstvo, zabezpečovali materiálnu a finančnú pomoc od OZ, Nadácií, neziskových organizácií, sponzorov, inštitúcií.... pre 375 občanov: V roku 2018 (60); 2019 (58); 2020 (113); 2021 (72); 2022 (72). Napri.: len za roky 2020-2022 sa podarilo TSP získať finančné prostriedky pre sociálne znevýhodnené rodiny vo výške 16 222,50 € na zmiernenie ich nepriaznivých sociálnych podmienok, okrem materiálnej pomoci (PC – v období Covidu na on-line vzdelávanie detí, bicykle, školské potreby, ošatenie, obuv, hygienické potreby,

		potraviny...) Posilniť výkon terénnej sociálnej práce bolo potrebné a aktualizovať jej formu v pandemickom období najmä z dôvodu eliminácie prístupu ku klientom v inštitucionálnom prostredí (školy, úrady, zariadenia). Prostredníctvom projektu rozvinutia terénnej sociálnej služby – mobilný nízkoprah - prepojenia odborníkov a organizácií (terénny soc. pracovníci, komunitné centrá, soc. služby, neziskové organizácie) pracujúcich s klientmi sme rozvinuli od roku 2021 funkčnú terénnu soc. službu na sídliskách (Roveň, Klačno) a v oblasti, kde žije zvýšený počet občanov ohrozených soc. vylúčením (Rybárpole).
	1.1.4 Realizácia terénnych programov pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia (KC).	Splnené: realizované prostredníctvom KC Úsmev ako dar formou rôznych programov vykonávaných v komunitných centrách a ako aj mimo priestorov komunitných centier, organizovaním pravidelných aktivít zameraných na podporu a rozvoj talentov u detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. KC BJB – registrovaná sociálna služba krízovej intervencie, ambulantná a terénna forma - prostredníctvom terénneho programu.

CIEĽ 1.2: Podporovať rozvoj sociálnych, poradenských, formálnych služieb a voľnočasových aktivít		
CIEĽ	OPATRENIA	VYHODNOTENIE
1.2 Podporovať rozvoj sociálnych, poradenských, formálnych služieb a voľno-časových aktivít	1.2.1 Udržať, podporiť a rozvíjať terénnu sociálnu prácu v meste Ružomberok.	Splnené: Mesto získalo projekt TSP, na základe výzvy Implementačnej agentúry MPSVaR SR na udržanie pracovných miest pre dvoch terénnych sociálnych pracovníkov, ktorých činnosť v teréne je nezastupiteľná. Svojou prácou zmierňujú ale aj odstraňujú nepriaznivé životné situácie občanov. Vykonávajú činnosti v prospech presadzovania práv a právom chránených záujmov pre znevýhodnené skupiny obyvateľov na lokálnej aj regionálnej úrovni. Aktívne vyhľadávajú a kontaktujú osoby a rodiny so sociálnymi problémami z lokality, prioritne osoby z MRK a ľudí bez domova. Vykonávajú činnosti súvisiace s posudzovaním životnej situácie človeka, skupiny v kontexte spoločenskej, ekonomickej, politickej situácie v lokalite, v regióne, v spoločnosti. Spolupracujú s inými subjektmi a zároveň zintenzívnili spoluprácu medzi biologickou rodinou a subjektom poskytujúcim sociálne a poradenské služby. Terénna sociálna služba mobilného nízkooprahú naďalej pokračuje v činnosti v lokalitách. (Roveň, Klačno, Rybárpole) Nosko centrum: sociálna služba včasnej intervencie. Služba je vykonávaná predovšetkým terénnou formou.
	1.2.2 Zlepšenie priestorových podmienok pre stretávanie sa náhradných rodín.	Nesplnené: Počas sledovaného obdobia 2018 - 2022 sa nezrealizovala rekonštrukcia hygienických zariadení. Zrealizovala sa rekonštrukcia strechy na budove Madačova 3, kde sídlia TSP, KC Úsmev ako dar a základná umelecká škola. Kancelária TSP a spoločné priestory sa po vytopení svojpomocne prostredníctvom KC Úsmev ako dar a pracovníkov aktivačných prác vymaľovali a zútulnili, čím sa vytvorili podmienky na podporu talentu, rôznych vzdelávacích a podporných aktivít detí zo sociálne znevýhodneného

		prostredia. Tieto priestory, ktoré nie sú vhodne vybavené (ani nábytkom ale ani technickým vybavením) slúžia na stretávanie sa náhradných rodín. (Kluby náhradných rodín) a táto miestnosť slúži aj ako kancelária pre pracovníkov MOPS .
	1.2.3 Podpora skupinovej práce.	Splnené: trvá - práca so skupinou ukrajinských rodín, žien; práca so seniormi – Ateliér vo Vile.
	1.2.4 Podpora voľno-časových aktivít detí	Splnené: práca KC, RK PREROD, subjekty (ktoré získali fin. podporu v rámci dotácií).
CIEL: 1.3 Podpora zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa		
CIEL	OPATRENIA	VYHODNOTENIE
1.3 Podpora zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa	1. 3.1 Skvalitniť a zefektívniť poskytovanie sociálnej služby pre deti do troch rokov veku.	Splnené: naplnenosť DJ 100%. Je to ústretová sociálna služba k pracovnému, rodinnému i osobnému životu, k zvýšeniu zamestnanosti osôb s rodičovskými povinnosťami.

Ciele a opatrenia pracovnej skupiny 2 – Dospelí, seniori a občania so zdravotným znevýhodnením

CIEL: 2.1 Bezbariérovosť – dlhodobá koncepcia skvalitňovania života osôb v meste Ružomberok		
CIEL	OPATRENIA	VYHODNOTENIE
2.1 Bezbariérovosť – dlhodobá koncepcia skvalitňovania života osôb v meste Ružomberok	2.1.1 Uplatňovať pravidlá pre odstraňovanie sociálnych, architektonických, komunikačných a vzdelávacích bariér.	Trvá- Bezbariérovosť ešte stále nie je v našom meste samozrejmosťou. 1.12.2002 nadobudla účinnosť Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002 Z.z. V jej štvrtej časti sú stanovené podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na stavby používané osobami so spomínanými obmedzeniami. Jej problémom je, že rieši len aktuálny stav, tzn. budovy, ktoré sa idú stavať.

CIEĽ: 2.2 Zriadenie komplexu sociálno-zdravotne a sociálno-právnych služieb		
CIEĽ	OPATRENIA	VYHODNOTENIE
2.2 Zriadenie komplexu sociálno-zdravotne a sociálno-právnych služieb	2.2.1 Podporovať zriadenie centra sociálnych služieb – ambulantná forma.	Nesplnené: trvá. Nahrádza: Nosko Centrum: predškolská starostlivosť, špeciálna MŠ, špecializované poradenstvo, prevencia, rehabilitácia, sociálne služby, odborné činnosti.
	2.2.2 Vypracovať projektovú dokumentáciu a realizovať rekonštrukciu vybraného objektu.	Nesplnené: projektová dokumentácia sa mala vypracovať v roku 2023, čo bolo aj v návrhu rozpočtu pre tento rok.
CIEĽ: 2.3 Rozšíriť existujúce sociálne a súvisiace služby pre dospelých, seniorov a občanov so zdravotným znevýhodnením		
CIEĽ	OPATRENIA	VYHODNOTENIE
2.3 Rozšíriť existujúce sociálne a súvisiace služby pre dospelých, seniorov a občanov so zdravotným znevýhodnením	2.3.1 Rozšíriť terénne sociálne služby poskytovateľov na území mesta Ružomberok.	Splnené: zapojením sa do projektov Opatrovateľská služba v meste I. a II. sa podarilo udržať počet opatrovateľov poskytujúcich soc. služby priamo v domácnosti klientov, sumou takmer 1 mil. eur za uvedené obdobie.
	2.3.2 Podporovať vytvorenie Denného stacionára pre deti a mládež so zdravotným postihnutím	Nesplnené: trvá.
	2.3.3 Rozšíriť existujúce sociálne služby o novú pobytovú službu.	Nesplnené: Aktuálne: na MsZ sa vytvorila pracovná skupina, ktorá získala politickú podporu väčšiny poslancov čím mala garantovať participáciu samosprávy v procese napĺňania tohto cieľa.
	2.3.4 Rozšírenie podporných sociálnych služieb	Čiastočne splnené: - Forma podpory neverejných poskytovateľov sociálnych služieb finančným príspevkom na prevádzku sociálnej služby (v zmysle zákona 448/2008 Zb. o sociálnych službách). Za hodnotené obdobie príspevok mesta pre neverejného poskytovateľa – SpKCH za sociálne služby poskytované v Dennom stacionári Lisková činila 10 746,26 €. V roku 2022 sa vyplatil finančný príspevok na prevádzku soc. služby ďalším poskytovateľom v celkovej výške 5 343,40 €

	2.3.5 Podporovať voľnočasové aktivity seniorov a osôb so zdravotným postihnutím.	Čiastočne splnené: trvá. Podporované z rozpočtu mesta a v rámci dotačných schém mesta (dotácie). V roku 2018: (2 000,- €); 2019: (1 900,- €); 2020: (1 105,- €); 2021: (1 480,- €); 2022: (2 170,- €). Na podporu voľno-časových aktivít chýba vhodný objekt, nakoľko objekt na Ul. Majere kapacitne nepostačuje.
	2.3.6 Aktivizácia seniorov zameraná na osvetu a vzdelávanie v rôznych oblastiach.	Splnené: Trvá. Zmluva o spolupráci medzi KU a Mestom Ružomberok, vzdelávanie - Univerzita tretieho veku. Počítačové a pamäťové kurzy pre seniorov poskytuje Centrum celoživotného vzdelávania, ktoré mesto podporilo formou dotácií vo výške 1 850,- €. Mesto Ružomberok zabezpečovalo v období pred pandémiou (2018 – 2019) jedenkrát v týždni cvičenia s fyzioterapeutkou pre seniorov.
CIEL: 2. 4 Podporovať profesionalizáciu pracovníkov v sociálnych službách		
CIEL	OPATRENIA	VYHODNOTENIE
2. 4 Podporovať profesionalizáciu pracovníkov v sociálnych službách	2.4.1 Zabezpečiť možnosť odborného a osobnostného rastu zamestnancov oddelenia sociálnych služieb a zdravotníctva.	Splnené: Všetci zamestnanci oddelenia SSaZ mali v uvedenom období možnosť priebežne udržiavať, zdokonaľovať a dopĺňať si požadované vedomosti a schopnosti potrebné na vykonávanie pracovných činností v oblasti sociálnych služieb formou rôznych vzdelávacích aktivít, školení, webinárov, on line vzdelávaní a pod. Dvaja zamestnanci ukončili kurz sociálnej rehabilitácie pre napĺňanie jednotlivých indikátorov kvality poskytovanej sociálnej služby krízovej intervencie v útulku. Aktuálne prebieha špecializačný vzdelávací program zameraný na posudkovú činnosť, ktorého sa zúčastňuje sociálna pracovníčka z oddelenia

Ciele a opatrenia pracovnej skupiny 3 – Občania ohrození závislosťami

CIEĽ 3.1 Realizácia primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencie sociálno-patologických javov v komunite		
CIEĽ	OPATRENIA	VYHODNOTENIE
3.1 Realizácia primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencie sociálno-patologických javov v komunite	3.1.1 Pomoc a podpora pri výchovných problémoch detí ohrozených sociálno-patologickými javmi v prirodzenom a školskom prostredí.	Čiastočne splnené: trvá. NDCPDaR - RK PREROD poskytuje a vykonáva činnosti v zmysle zákona č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a kuratele, č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a č. 36/2005 Z.z. o rodine. Pracuje ambulantnou formou s deťmi, rodinou, so skupinou, komunitou prostredníctvom preventívneho, resocializačného a podporného programu. Na ZŠ a SŠ sa realizuje primárna a sekundárna prevencia drogových závislostí. NDCPDaR a CPPPaP poskytujú špeciálne poradenstvo klientom s problémovým správaním, s poruchami správania a tým, ktorí experimentujú s drogou. <u>Toto opatrenie nebolo naplnené</u> v bode – Zvýšiť rozsah a kvalitu poskytovanej SS - navýšenie počtu zamestnancov o 1 odborného sociálneho pracovníka v NDCPDaR. NOSKO CENTRUM: prevencia drogových závislostí a prevencia sociálno-patologických javov.
CIEĽ: 3.2 Podpora a rozvoj existujúcich sociálnych služieb		
CIEĽ	OPATRENIA	VYHODNOTENIE
3.2 Podpora a rozvoj existujúcich sociálnych služieb	3.2.1 Udržať a skvalitniť pobytovú sociálnu službu krízovej intervencie v Útulku pre občanov bez prístrešia.	Splnené: rozšírenie a obnova ubytovacích priestorov útulku V období rokov 2020 a 2021 prebiehala v zariadení kontrola kvality poskytovanej sociálnej služby, ktorú vykonalo MPSVaR. Na základe výsledkov kontroly bolo potrebné dopracovať niektoré dokumenty, zvýšiť odborne vzdelanie zamestnancov a vykonať niektoré technické úpravy priestorov. (boli vymaľované priestory útulku, vymenené zárubne, radiátory, vaničky v sprchovacom kúte, dvere). V ďalšom období boli zakúpené nové šatníkové skrine pre

		klientov, nové postele, nočné stolíky a poličky. Novým nábytkom sa vylepšili priestory kancelárie správcov. Zabezpečil sa výdaj jedného teplého jedla denne - polievky pre klientov a pre občanov žijúcich na ulici. Dvaja zamestnanci sa zúčastnili kurzu sociálnej rehabilitácie, čím si zvýšili svoju odbornosť.
	3.2.2 Podporovať a rozvíjať činnosť sociálnej výdajne Potravinovej banky	Splnené: PB Slovenska prešla v roku 2019 väčšou zmenou – bola presťahovaná do nových priestorov na ul. Madačova 3 a mesto zakúpilo osobné auto (Dacia Logan) v hodnote 10 500,- pre potreby výdajne a oddelenia sociálnych služieb . Tovar do výdajne je vozený z OC Tesco, rozšírila sa ponuka o tovar poskytovaný občasne z OC Billa.
CIEL: 3.3 Siet'ovanie a rozvoj služieb sekundárnej prevencie		
CIEL	OPATRENIA	VYHODNOTENIE
3.3 Siet'ovanie a rozvoj služieb sekundárnej prevencie	3.3.1 Podporovať Ružomberský abstinenčný klub.	Splnené: Mesto každoročne (okrem roku 2020) podporovalo RAK formou dotácie poskytovanej na víkendové športové hry a terapie. V roku 2018 (1 000,-€); 2019 (800,-€); 2021 (870,-€); 2022 (700,-€)
	3.3.2 Podporovať Spolok abstinujúcich „Iskierka“.	Nesplnené: ukončili svoju činnosť.
	3.3.3 Podporovať všetky iniciatívy smerujúce k vytvoreniu protialkoholickéj záchytnej izby.	Nesplnené: chýbajúce legislatívne normy.
	3.3.4 Zvýšiť informovanosť o svojpomocných skupinách a podporiť spoluprácu všetkých skupín pracujúcich so závislosťami.	Splnené: zriadená postresocializačná skupina v Nízokoprahovom dennom centre pre deti a rodinu. Skupina funguje pre osoby experimentujúce s návykovými látkami ako aj pre abstinujúcich klientov.

Ciele a opatrenia pracovnej skupiny 4 – Občania ohrození civilizačnými ochoreniami

CIEL: 4.1 Primárna, sekundárna, terciárna prevencia civilizačných ochorení		
CIEL	OPATRENIE	VYHODNOTENIE
4.1 Primárna, sekundárna, terciárna prevencia civilizačných ochorení	4.1.1 Realizovať edukáciu a poradenstvo občanom mesta.	Nesplnené: trvá.
CIEL: 4.2 Sekundárna, terciárna prevencia civilizačných ochorení		
CIEL	OPATRENIE	VYHODNOTENIE
4.2 Sekundárna, terciárna prevencia civilizačných ochorení	4.2.1 Edukačno-motivačno-rekondičné pobyty v rámci jednotlivých OZ so zameraním na civilizačné ochorenia.	Splnené: v rámci dotácií na projekty (aktivity) boli jednotlivé žiadosti o dotácie na rekondičné pobyty posudzované a pridelené pre: Slovenský zväz telesne postihnutých, Klub sklerosis multiplex, Únia nevidiacich a slabozrakých. V roku 2018 (1 065,- €); 2019 (1500,- €); 2021 (2 700,- €); 2022 (1700,- €).
	4.2.2 Vzdelávanie v oblasti diétného stravovania podľa odporúčaní WHO pre prevenciu civilizačných ochorení.	Nesplnené: trvá.
	4.2.3 Organizovanie preventívnych aktivít podľa odporúčaní WHO pre prevenciu civilizačných ochorení.	Splnené: aktivity organizované spoločenskými organizáciami a občianskymi združeniami. Mesto každoročne prispievalo na podporu týchto aktivít formou dotácií.
CIEL: 4.3 Zlepšenie kvality života rodín a detí s poruchou autistického spektra		
CIEL	OPATRENIE	VYHODNOTENIE
4.3 Zlepšenie kvality života rodín a detí s poruchou autistického spektra	4.3.1 Poradenstvo, edukácia a voľnočasové aktivity pre rodičov s deťmi s autizmom	Splnené: podpora formou dotácií pre voľno-časové aktivity detí s autizmom. V roku: 2018 (2 000,- €); 2019 (1 500,- €); 2021 (1 000,- €); 2022 (1 000,- €)